

flere Lande været rettede paa at tilvejebringe en Forbedring i saa Henseende. Man har spurgt: "Spaa kan hjælpe?" og Svaret har lydt: "Jo, det kunde hjælpe, om vi organiserede os, om vi oplærte de unge til at blive dygtige, om vi dyrkede Kunstindustrien og, om vi benyttede smaa Maskiner i Haandværket." Det er de fire væsentlige Maader, paa hvilke man har ment, at en Bedring kunde stiftes tilveje, og den ene af dem, Sammenslutningen, maa egentlig siges at inkludere dem allesammen, for saa vidt de øvrige nævnte Formaal da kunne forfølges bedre, naar de selvstændige Haandværkere have sluttet sig sammen i en saadan Organisation, idet Arbejdet ellers overstiger den enkelte Kræfter. Det er altsaa det, man har foreslaaet ogsaa her, man giver en saadan Sammenslutning visse Rettigheder, imod at den overtager visse Forpligtelser. Forpligtelserne bestaa deri, at Vedtægterne skulle indeholde som Foreningens væsentlige Formaal Befordring af Sammenhold mellem Medlemmerne, Standsærens Haandhævelse, Lærlinges Oplærelse og Svendenes videre Uddannelse. Derfor er der da her som andet Steds knyttet de saakaldte fakultative Op-gaver, som Lavene kunne paatage sig i deres Vedtægter at løse, men som de ikke have Forpligtelse til at optage, hvorefter Vedtægterne stadfæstes af Regeringen. Som medfølgende Stadfæstelsen følger andet Steds Egenstaben som juridiske Personer for saadanne Foreninger, de kunne da erhverve Ejendoms og sidste Gæld osv. I Danmark ere Medlemmerne ikke ansvarlige for Lavets Udgifter, men Lavet hæfter kun med sin Formue for Lavets Forpligtelser; men det er disse Ting, som ikke kunne komme til Anvendelse i vore Foreninger, der i og for sig have lige Rettigheder, som i Udlandet kun gives dem ved Registrering og Anerkendelse fra det offentlige Side. Stadfæstelsen af Vedtægterne her har altsaa hos os maattet lediges af Rettigheder af en noget anden Bestaaenhed, og disse Rettigheder har man da her i Lovforslaget foreslaaet skulle bestaa i, at Medlemmerne alene kunne kalde sig for Mestre, at Tilsynet med Bestyrelsen af tekniske Skoler kun skal kunne overdrages Mestre, at Rejseundersøttelser af Statens Midler kun tilstaa dem, som ere Medlemmer af Lavene, og at kun de kunne være Boldgismænd ifølge Lærlingeloven og Burderingsmænd for Ejendomme til Prioritetsretning, og endelig at kun de kunne saa Leverancer til Vare- og Industrierlotterierne. Der er rejst Indvendinger fra forskellige Sider imod et Par af disse Rettigheder, og jeg ønsker nu egentlig ikke at komme videre ind paa dem

eller at gaa dem hver især nærmere igennem, men en Ting forekommer mig at være fælles for alle disse Rettigheder, og det er, at de i Virkeligheden maa siges at forudsætte en kvalificeret Dygtighed, en større Dygtighed hos de Personer, man indrømmer disse Rettigheder, end hos de Personer, hvem de nægtes. Forholdet er alligevel det, at der ikke stilles nogen som helst Forordning om nogen kvalificeret Dygtighed for at blive optagen i disse Lav, naaget denne Række af Rettigheder skulle gives særlig til de optagne Personer. Det forekommer mig at være noget vildledende, og af den Grund synes jeg heller ikke om, at de Personer netop alene skulle kunne kalde sig for Mestre. Ikke fordi jeg tror, at det vil blive nogen overordentlig søgt Benværelse; hidtil har det ikke været det, man vil hellere sige, at man er "Leverandør" til en eller anden kongelig eller fyrstelig Person, eller at man har "Etablisement" for det og det eller er "Fabrikant" af det og det. "Mester" er ikke nogen Benværelse, der har været søgt, og jeg tror heller ikke, at den vil blive det, men der er noget ejendommeligt i, at naar en Mand, der har afslagt den samme Dueltighedsprøve, som fordres af alle, gaar ind i denne Forening, hvor de ikke kunne nægte ham Optagelse, og betaler sit Kontingent, saa er han Mester, og naar han ikke gaar ind deri, saa er han det ikke. Det er noget ejendommeligt, og saaledes ogsaa med alt det øvrige. Hvis man sagde: Ja, det er naturligvis de dygtigste, der gaa ind i Foreningen, saa kunde det jo være et Slags Forsvar for at give saadanne Begunstigelse, som netop skulle gives til Fagdygtigheden, men jeg anser det ikke for sikkert, at det vil være Tilfældet, at det netop er de dygtigste, der gaa ind, og de mindre dygtige, der holde sig tilbage. Jeg tror snarere, at hvis man overhovedet ikke vil forudsætte, at alle gaa ind af Interesse for Sagen, vil det snarest være de største og mest fremragende Haandværkere, der kunne forudsættes at ville holde sig uden for Lavene, da det netop er dem, der trænge mindst til at associere sig, fordi de føle sig stærke nok til at staa paa deres egne Ben. Naar jeg nu ikke rigtig kan sympatisere med disse Rettigheder, som Medlemmerne af Lavene skulle have og derigennem opmuntres til at indtræde i disse Korporationer, saa vilde jeg dog ikke modsætte mig dem, hvis man ikke kunde finde noget bedre, men jeg tror, at der er noget bedre og noget, man vil sætte mere Pris paa, nemlig at man gif den Vej, som man er gaaet i andre Lande, at give disse Lav nogen Indflydelse ud over Kredsen af deres Medlemmer, og